YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
24 päivänä kesäkuuta 2004 *

Asiassa C-350/02,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Shotter ja W. Wils, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehenään S. Terstal,

vastaajana,

jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY (EYVL 1998, L 24, s. 1) 6 ja 9 artiklan noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ei ole ainakaan ilmoittanut niistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. La Pergola, S. von Bahr, R. Silva de Lapuerta ja K. Lenaerts (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 13.11.2003 pidetyssä istunnossa, jossa komissiota on edustanut W. Wils, avustajanaan asiantuntija P. Gerard, ja jossa Alankomaiden kuningaskunnan asiamiehenä on ollut C. Wissels, avustajanaan asiantuntija R. J. I. Dielemans, esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.1.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 1.10.2002 jättämällään kannekirjelmällä nostanut EY 226 artiklaan perustuvan kanteen, jossa se vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY (EYVL 1998, L 24, s. 1) 6 ja 9 artiklan noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ei ole ainakaan ilmoittanut niistä komissiolle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

2 Direktiivin 97/66, sellaisena kuin se oli voimassa tosiseikkojen tapahtuessa, 1 artiklan 1 kohdan mukaan "tällä direktiivillä säädetään jäsenvaltioiden säännösten yhdenmu-

kaistamisesta samantasoisen perusoikeuksien ja -vapauksien, erityisesti yksityisyyttä koskevan oikeuden, suojan varmistamiseksi henkilötietojen käsittelyssä televiestinnässä sekä tällaisten tietojen ja telelaitteiden ja -palvelujen vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi yhteisössä".

Direktiivin 97/66 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"1. Puhelujen muodostamiseksi tarpeelliset tilaajia ja käyttäjiä koskevat liikennetiedot, jotka yleisen televerkon ja/tai yleisesti saatavilla olevan telepalvelun tarjoaja tallentaa, on poistettava tai tehtävä nimettömiksi puhelun jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2, 3 ja 4 kohdan säännösten soveltamista.

2. Tilaajalaskutusta ja yhteenliittämismaksuja varten voidaan käsitellä liitteessä tarkoitettuja tietoja. Tällainen käsittely on sallittua ainoastaan sen ajanjakson loppuun asti, jona laskusta voidaan laillisesti valittaa tai maksu voidaan periä.

3. Yleisesti saatavilla olevan telepalvelun tarjoaja voi omien telepalvelujensa markkinoimiseksi käsitellä 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos tilaaja on antanut siihen suostumuksensa.

4. Liikenne- ja laskutustietojen käsittely on rajoitettava laskutusta tai liikenteenhallintaa, asiakastiedusteluja, petosten paljastamista ja palvelujen tarjoajan omien telepalvelujen markkinoimista käsittelevien yleisten televerkkojen ja/tai yleisesti saatavilla olevien telepalvelujen tarjoajien valtuuttamiin henkilöihin, ja sitä saa suorittaa ainoastaan kyseisten toimien vaatimassa laajuudessa.

5. Mitä 1, 2, 3 ja 4 kohdassa säädetään, ei rajoita toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuutta saada voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti laskutus- tai liikennetietoja riitojen ja erityisesti yhteenliittämiseen tai laskutukseen liittyvien riitojen ratkaisemiseksi."

4 Direktiivin 97/66 9 artiklassa säädettiin puolestaan seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on varmistettava, että on avoimia menettelyjä, joita käyttäen yleisen televerkon ja/tai yleisesti saatavilla olevan telepalvelun tarjoaja voi ohittaa kutsuvan linjan tunnistuksen eston:

a) väliaikaisesti, jos tilaaja pyytää ilkivaltaisten puhelujen tai häirintäsoittojen jäljittämistä; tässä tapauksessa yleisen televerkon ja/tai yleisesti saatavilla olevan

telepalvelun tarjoajan on tallennettava soittavan tilaajan tunnistustiedot ja annettava nämä tiedot käytettäväksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti,

b) liittymäkohtaisesti hätäkutsuja käsitteleville organisaatioille, jotka jäsenvaltiot ovat sellaisiksi tunnustaneet, mukaan lukien lainvalvojat, sairaankuljetuspalvelut ja palokunnat, tällaisiin kutsuihin vastaamiseksi."

Direktiivin 97/66 liitteessä säädettiin seuraavaa:

"Seuraavia tietoja voidaan käsitellä 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkoitusta varten:

Tiedot, jotka sisältävät:

— tilaajan laitteen numeron tai yksilöinnin,

— tilaajan osoitteen ja laitteen tyypin,

— laskutusajanjaksolta laskutettavien yksikköjen kokonaismäärän,

— vastaanottavan tilaajan numeron,

— puhelujen ja/tai siirretyn tietomäärän tyypin, aloitusajan ja keston,

— puhelun/palvelun päivämäärän,

— muita maksua koskevia tietoja kuten ennakkomaksu, osamaksut, kytkeminen irti verkosta ja muistutukset."

6 Direktiivin 97/66 15 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä kohdassa säädettiin, että jäsenvaltioiden oli saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 24.10.1998. Tämän saman artiklan 4 kohdassa säädettiin, että jäsenvaltioiden oli toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

Kansallinen lainsäädäntö

7 Wet houdende regels inzake de telecommunicatiehen (televiestintälaki; jäljempänä televiestintälaki), joka annettiin 19.10.1998 (Staatsblad 1998, s. 610) sisältyy 11. luku, jolla direktiivi 97/66 on pyritty panemaan täytäntöön.

Televiestintälain 11.5 §:ssä, joka koskee direktiivin 97/66 6 artiklan täytäntöönpanoa, säädetään seuraavaa:

"1. Yleisen televerkon ja yleisesti saatavilla olevan telepalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että henkilötietoja ja yksityiselämään liittyviä tietoja suojataan jokaisen puhelun jälkeen poistamalla tai tekemällä nimettömiksi liikennetiedot, jotka koskevat tilaajaa tai käyttäjää ja joista määrätään tarkemmin kuninkaan asetuksella.

2. Edellä olevasta 1 momentista poiketen liikennetietojen käsittely on sallittua yksinomaan silloin ja vain siltä osin, kuin se on tarpeen

a. jos se on tarpeen tilaajan tai sen henkilön laskuttamiseksi, joka on palvelun tarjoajaan nähden velvoittautunut maksamaan laskun, tai yhteenliittämismaksujen tai tiettyjen liittymien laskuttamiseksi;

b. jos se on tarpeen sen mahdollistamiseksi, että palvelun tarjoaja voi tehdä markkinatutkimuksen tai myydä omia telepalvelujaan, edellyttäen, että tilaaja tähän suostuu;

c. jos se on 12.1 §:ssä tarkoitetuin tavoin tarpeen riitojen ratkaisemiseksi tai 6.3 §:ssä tarkoitettujen sääntöjen määrittämiseksi;

d. jos se on liikenteenhallinnan kannalta tarpeen;

e. jos se on tarpeen sen vuoksi, että asiakkaille voidaan antaa heitä itseään koskevia tietoja;

f. jos se on tarpeen petosten paljastamiseksi;

tai

g. kun se lain nojalla on sallittua.

3. Tämän pykälän täytäntöönpanosäännökset annetaan kuninkaan asetuksella. Nämä säännökset voivat koskea ainoastaan tietoja, joita voidaan käsitellä yhdessä liikennetietojen kanssa, sitä tarkoitusta, jonka vuoksi yhdistetty käsittely tapahtuu, niitä aikarajoja, joissa käsittely on sallittua, ja niitä henkilöitä, joiden tehtäväksi käsittely saadaan antaa."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

9 Alankomaiden kuningaskunta ilmoitti 7.1.1999 päivätyllä kirjeellä komissiolle televiestintälain tekstin todeten samalla, että sitä oli pidettävä toimenpiteenä, jolla direktiivi 97/66 pantiin täytäntöön kansallisessa oikeudessa.

10 Koska komissio katsoi, ettei televiestintälailla pantu asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 6, 9, 11 eikä 12 artiklaa, se osoitti Alankomaiden kuningaskunnalle 6.11.2000 päivätyn virallisen huomautuksen.

11 Alankomaiden hallitus vastasi 8.1.2001 päivätyllä kirjeellä tähän viralliseen huomautukseen ja vetosi muun muassa siihen, että se oli valmistelemassa lainsäädäntötoimia, joilla kaikkia sille direktiivin 97/66 mukaan kuuluvia velvollisuuksia noudatettaisiin.

12 Komissio osoitti 18.7.2001 Alankomaiden kuningaskunnalle perustellun lausunnon, jossa se riidanalaiset kansalliset säännökset ja valmisteilla olevat lainsäädäntötoimet tutkittuaan totesi katsovansa, ettei tämä jäsenvaltio ollut noudattanut direktiivin 97/66 6 ja 9 artiklan mukaisia velvoitteitaan. Alankomaiden kuningaskuntaa kehotettiin noudattamaan perusteltua lausuntoa kahden kuukauden kuluessa kyseisen lausunnon tiedoksiantamisesta.

13 Alankomaiden kuningaskunta vastasi perusteltuun lausuntoon 29.10.2001 päivätyllä kirjeellä. Koska komissio ei tyytynyt tähän vastaukseen, se päätti nostaa nyt esillä olevan kanteen.

Kanne

Tutkittavaksi ottaminen

14 Komissio esittää kanteensa tueksi neljä Alankomaiden täytäntöönpanolainsäädäntöä koskevaa moitetta. Kolme niistä koskee direktiivin 97/66 6 artiklaa ja neljäs sen 9 artiklaa.

15 Yksi direktiivin 97/66 6 artiklaan liittyvä moite perustuu siihen, että tämän direktiivin 6 artiklan 2–5 kohta on pantu epäasianmukaisesti täytäntöön televiestintälain 11.5 §:n 2 momentilla. Komissio väittää, ettei tämä Alankomaiden oikeuteen sisältyvä säännös ole direktiivin 97/66 mukainen, koska siinä säädetään kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetystä periaatteesta useampia poikkeuksia kuin tämän direktiivin mukaan on sallittua.

16 Alankomaiden kuningaskunta kiistää tämän ja toteaa, ettei tätä moitetta mainittu perustellussa lausunnossa ja ettei sitä näin ollen voida ottaa tutkittavaksi.

17 Komissio on istunnossa väittänyt, että perusteltua lausuntoa tarkasteltaessa on huomioitava virallinen huomautuskirje, jossa kyseinen moite mainitaan nimenomaisesti.

18 Tältä osin on muistutettava, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn tarkoituksena on antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle yhtäältä tilaisuus täyttää yhteisön

oikeuden mukaiset velvoitteensa ja toisaalta tilaisuus puolustautua asianmukaisesti komission esittämiä väitteitä vastaan (ks. mm. asia 293/85, komissio v. Belgia, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 305, 13 kohta; asia C-96/95, komissio v. Saksa, tuomio 20.3.1997, Kok. 1997, s. I-1653, 22 kohta ja asia C-439/99, komissio v. Italia, tuomio 15.1.2002, Kok. 2002, s. I-305, 10 kohta).

19 Tämän menettelyn virheettömyys on perustamissopimuksessa tavoiteltu olennainen tae, jolla ei ainoastaan suojata kyseisen jäsenvaltion oikeuksia, vaan myös varmistetaan se, että mahdollisen oikeudenkäynnin kohteena oleva riita on selvästi määritelty (ks. mm. asia C-1/00, komissio v. Ranska, tuomio 13.12.2001, Kok. 2001, s. I-9989, 53 kohta ja asia C-287/00, komissio v. Saksa, tuomio 20.6.2002, Kok. 2002, s. I-5811, 17 kohta).

20 Tästä seuraa, että EY 226 artiklan nojalla nostetun kanteen kohde rajataan tässä määräyksessä tarkoitetussa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä. Kanteen ja perustellun lausunnon on perustuttava samoihin syihin ja perusteisiin, mistä seuraa, ettei yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia moitetta, jota ei ole esitetty perustellussa lausunnossa (asia 76/86, komissio v. Saksa, tuomio 11.5.1989, Kok. 1989, s. 1021, 8 kohta), jonka on sisällettävä johdonmukainen ja yksityiskohtainen esitys niistä syistä, jotka ovat saaneet komission katsomaan, ettei asianomainen jäsenvaltio ole noudattanut jotakin perustamissopimuksen mukaisista velvoitteistaan (ks. mm. em. asiassa komissio v. Italia 15.1.2002 annetun tuomion 12 kohta ja em. asiassa komissio v. Saksa 20.6.2002 annetun tuomion 19 kohta).

21 On myös korostettava, että vaikka virallisesta huomautuksesta, jossa esitetään alustava lyhyt tiivistelmä syyksi luetusta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä, voikin olla hyötyä perustellun lausunnon ymmärtämiseksi, komission on joka tapauksessa täsmällisesti yksilöitävä tässä lausunnossa ne moitteet, joihin se

on jo yleisemmin vedonnut virallisessa huomautuskirjeessä ja jotka se uudistaa kyseistä jäsenvaltiota vastaan sen mahdollisesti EY 226 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla esittämiin huomautuksiin ensin tutustuttuaan. Tämä edellytys on välttämätön sen vuoksi, että kanteen kohde tulisi selvästi rajatuksi ennen EY 226 artiklan toisessa kohdassa määrätyn oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aloittamista, ja sen varmistamiseksi, että kyseisellä jäsenvaltiolla olisi tarkka tieto niistä seikoista, joista komissio sitä moittii, ja että se näin voisi lopettaa moititut noudattamatta jättämiset tai esittää puolustuksekseen perusteluja ennen kuin komissio mahdollisesti saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

22 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava, että komissio on 6.11.2000 päivätyssä virallisessa huomautuskirjeessään esittänyt kolme erillistä moitetta, jotka liittyivät siihen, ettei direktiivin 97/66 6 artiklaa ollut saatettu voimaan Alankomaiden oikeudessa. Ensimmäinen moite liittyy direktiivin 97/66 6 artiklan 1 kohdan voimaansaattamiseen televiestintälain 11.5 §:n 1 momentilla. Toisen moitteen mukaan televiestintälain 11.5 §:n 2 momentti ei sovellu yhteen direktiivin 97/66 6 artiklan 2–5 kohdan kanssa, ja siinä väitetään, että Alankomaiden säännöksellä mahdollistetaan enemmän poikkeuksia kuin näiden 6 artiklan säännösten mukaan on sallittua. Kolmannen moitteen mukaan televiestintälain 11.5 §:n 3 momentissa mainittuja täytäntöönpanotoimenpiteitä ei ole ilmoitettu.

23 Alankomaiden hallitus on viralliseen huomautuskirjeeseen 8.1.2001 antamassaan vastauksessa myöntänyt, että direktiivin 97/66 6 artiklan 1 kohdan voimaansaattamista koskevat moitteet ovat perusteltuja ja että televiestintälain 11.5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja täytäntöönpanotoimenpiteitä ei ollut ilmoitettu, mutta se on kuitenkin korostanut, että lainsäädäntötoimenpiteitä valmisteltiin näiden jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisten korjaamiseksi. Kyseinen hallitus kiistää sitä vastoin sen, että televiestintälain 11.5 §:n 2 momentissa säädettäisiin useammasta poikkeuksesta kuin direktiivin 97/66 6 artiklan 2–5 kohdan mukaan on sallittua.

24 On todettava, että komissio ei ole 18.7.2001 päivätyssä perustellussa lausunnossaan esittänyt moitetta, jonka mukaan direktiivin 97/66 6 artiklan 2–5 kohta on pantu epäasianmukaisesti täytäntöön televiestintälain 11.5 §:n 2 momentilla. Tässä lausunnossa ei myöskään millään tavoin arvioida niitä vastalauseita, jotka Alankomaiden viranomaiset ovat esittäneet tästä moitteesta viralliseen huomautuskirjeeseen vastatessaan.

25 Komissio nojautuu tässä perustellussa lausunnossa yksinomaan siihen, että direktiivin 97/66 6 artikla on täytäntöönpantu puutteellisesti siitä syystä, ettei perusteltuun lausuntoon annetussa Alankomaiden hallituksen vastauksessa mainittuja lainsäädäntötoimenpiteitä ollut ilmoitettu komissiolle. Toisin kuin virallisessa huomautuskirjeessä, tässä perustellussa lausunnossa ei esitetä mitään sellaista seikkaa, jonka nojalla voitaisiin olettaa, että televiestintälain 11.5 §:n 2 momentti ei olisi kyseisen direktiivin 6 artiklan 2–5 kohdan säännösten mukainen. Vaikka tässä perustellussa lausunnossa viitataan direktiivin 6 artiklan 1 kohtaan ja televiestintälain 11.5 §:n 3 momentissa mainittuihin täytäntöönpanosäännöksiin, siinä ei sitä vastoin viitata saman 6 artiklan 2–5 kohtaan eikä 11.5 §:n 2 momenttiin.

26 Komissio on perustellussa lausunnossaan näin ollen selvästi antanut aiheen ajatella, että toisin kuin kahdesta muusta direktiivin 97/66 6 artiklaa koskevasta moitteesta, jotka mainittiin virallisessa huomautuskirjeessä, se oli luopunut moitteesta, jonka mukaan tämän säännöksen 2–5 kohta on saatettu epäasianmukaisesti voimaan televiestintälain 11.5. §:n 2 momentilla, samalla tavoin kuin kyseisen direktiivin 11 ja 12 artiklan voimaansaattamista koskevista moitteistakin. Näin ollen Alankomaiden viranomaiset ovat kyseiseen perusteltuun lausuntoon 29.10.2001 antamassaan vastauksessa rajoittuneet selvittämään 8.1.2001 päivätyssä kirjeessään mainittujen lainsäädäntötöiden edistymistä ottamatta kantaa kyseiseen moitteeseen.

27 Perustellussa lausunnossa olevaa yleistä viittausta direktiivin 97/66 6 artiklaan ei tällaisessa yhteydessä voida pitää sellaisena riittävänä toteamuksena, jonka nojalla Alankomaiden kuningaskunta olisi voinut ymmärtää, että komissio oli uudistanut sitä vastaan tämän direktiivin 6 artiklan 2–5 kohdan epäasianmukaista täytäntöönpanoa koskevan moitteen.

28 Näin ollen komission kannekirjelmässä olevaa moitetta, jonka mukaan direktiivin 97/66 6 artiklan 2–5 kohta on epäasianmukaisesti täytäntöönpantu televiestintälain 11.5 §:n 2 momentilla, on pidettävä säännönvastaisena, koska sillä laajennetaan riidan kohdetta siitä, millainen se oli perustellussa lausunnossa, ja koska tämän moitteen puuttuminen kyseisestä lausunnosta on evännyt Alankomaiden kuningaskunnalta mahdollisuuden lopettaa sen syyksi luetun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen tai ilmaista siitä kantansa ennen kuin komissio saattaisi asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

29 Tästä seuraa, että kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi sen moitteen osalta, jonka mukaan direktiivin 97/66 6 artiklan 2–5 kohta on pantu epäasianmukaisesti täytäntöön televiestintälain 11.5 §:n 2 momentilla.

Pääasia

30 Kannekirjelmässä esitetystä kolmesta muusta moitteesta kahden ensimmäisen mukaan direktiivin 97/66 6 artikla on täytäntöönpantu puutteellisesti, ja kolmannen mukaan tämän direktiivin 9 artikla on täytäntöönpantu puutteellisesti.

31 Ennen näiden moitteiden tutkimista on syytä aluksi muistuttaa, että, kuten yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti katsonut, arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-384/97, komissio v. Kreikka, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. I-3823, 35 kohta ja asia C-152/98, komissio v. Alankomaat, tuomio 10.5.2001, Kok. 2001, s. I-3463, 21 kohta).

32 Näin ollen ne seikat, joihin Alankomaiden kuningaskunta vetoaa kirjoituksissaan ja jotka liittyvät siihen, että direktiivi 97/66 on kumottu henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) 12.7.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY (EYVL L 201, s. 37) 19 artiklan ensimmäisellä kohdalla 31.10.2003 lukien, ja siihen, että vireillä on lainsäädäntöhanke, jolla viimeksi mainittu direktiivi pyritään täytäntöönpanemaan Alankomaiden oikeudessa, eivät voi vaikuttaa arviointiin, joka koskee Alankomaiden velvollisuuksia sellaisina kuin ne olivat perustellussa lausunnossa asetetun kahden kuukauden pituisen määräajan päättyessä.

Direktiivin 97/66 6 artiklan puutteellista täytäntöönpanoa koskeva moite

33 Komissio väittää aluksi, että televiestintälain 11.5 §:n säännöksellä poiketaan direktiivin 97/66 6 artiklan 1 kohdassa säädetystä yleisestä periaatteesta. Se korostaa, että suunnitellun yleisen hallintotoimenpiteen pitäisi sisältää tyhjentävä luettelo tiedoista, jotta kyseinen kansallinen säännös olisi tämän direktiivin mukainen. Komissio toteaa, ettei sille ole ilmoitettu minkäänlaista tällaisen luettelon käsittävää toimenpidettä, ja katsoo, ettei direktiivin 97/66 6 artiklaa ole kokonaan täytäntöönpantu.

34 Koska Alankomaiden hallitus on myöntänyt, ettei kaikkia direktiivin 97/66 6 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanon edellyttämiä säännöksiä ole annettu, komission moite on katsottava perustelluksi.

35 Komissio väittää toiseksi, että vaikka televiestintälain 11.5 §:n 3 momentissa viitataan täytäntöönpanosäännöksiin, komissiolle ei ole ilmoitettu niistä yhtäkään. Näin ollen se katsoo, ettei direktiivin 97/66 6 artiklaa ole kokonaan täytäntöönpantu.

36 Alankomaiden viranomaiset kiistävät tämän toteamalla, että koska kyseisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä ei ole toteutettu, niitä ei ole voitu ilmoittaa komissiolle.

37 On kuitenkin todettava, että Alankomaiden hallitus ei ole kiistänyt, että kun tuolloin voimassa olleen televiestintälain 11.5 §:n sanamuoto otetaan huomioon, tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettujen täytäntöönpanotoimenpiteiden toteuttaminen oli tarpeen sen vuoksi, että direktiivin 97/66 6 artikla saataisiin kokonaisuudessaan täytäntöönpannuksi.

38 Koska Alankomaiden hallitus on myöntänyt, ettei kyseisiä toimenpiteitä ollut perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä ilmoitettu komissiolle ja ettei tätä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä voida kohtuullisesti perus-

tella sillä, ettei näitä säännöksiä tuona ajankohtana ollut annettu, on päätettävä, että komission esittämä moite on perusteltu.

39 Edellä esitetystä seuraa, että komission väite sen katsoessa, ettei direktiivin 97/66 6 artiklaa ole kokonaan täytäntöönpantu Alankomaiden oikeudessa, on perusteltu, koska televiestintälain 11.5 §:n 1 momentissa viitataan sellaisella hallintotoimella määriteltävään luetteloon, jota sille ei ole ilmoitettu, ja koska kyseisen 11.5 §:n 3 momentissa mainittuja täytäntöönpanosäännöksiä ei ole sille ilmoitettu.

Direktiivin 97/66 9 artiklan puutteellista täytäntöönpanoa koskeva moite

40 Komissio väittää, ettei direktiivin 97/66 9 artiklan a alakohtaa ole täytäntöönpantu Alankomaiden oikeudessa, joten tämän artiklan on katsottava tulleen puutteellisesti täytäntöönpannuksi.

41 Koska toimenpiteitä direktiivin 97/66 9 artiklan a alakohdan täytäntöönpanemiseksi Alankomaiden oikeudessa ei tosiasiallisesti ole toteutettu, minkä Alankomaiden

hallitus on lisäksi myöntänyt, on katsottava, että kyseisen 9 artiklan puutteellista täytäntöönpanoa koskeva komission moite on perusteltu.

42 On siis todettava, että Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 97/66/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se on puutteellisesti täytäntöönpannut sen 6 artiklan siten, että televiestintälain 11.5 §:n 1 momentissa viitataan yleiseen hallintotoimenpiteeseen, jota ei ole ilmoitettu komissiolle, ja siten, että televiestintälain 11.5 §:n 3 momentissa mainittuja täytäntöönpanosäännöksiä ei ole ilmoitettu komissiolle, ja koska se on puutteellisesti täytäntöönpannut kyseisen direktiivin 9 artiklan.

Oikeudenkäyntikulut

43 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi. Koska Alankomaiden kuningaskunta on hävinnyt kolme komission esittämistä neljästä moitteesta, se on komission vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan kolme neljäsosaa komission oikeudenkäyntikuluista. Koska Alankomaiden kuningaskunta ei ole vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, asianosaiset vastaavat muilta osin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se on puutteellisesti täytäntöönpannut sen 6 artiklan siten, että Wet houdende regels inzake de telecommunicatien (televiestintälaki) 11.5 §:n 1 momentissa viitataan yleiseen hallintotoimenpiteeseen, jota ei ole ilmoitettu Euroopan yhteisöjen komissiolle, ja siten, että televiestintälain 11.5 §:n 3 momentissa mainittuja täytäntöönpanosäännöksiä ei ole ilmoitettu komissiolle, ja koska se on puutteellisesti täytäntöönpannut kyseisen direktiivin 9 artiklan.**

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, minkä lisäksi se velvoitetaan korvaamaan kolme neljäsosaa komission oikeudenkäyntikuluista.**

4) Komissio vastaa muilta osin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Jann La Pergola von Bahr

Silva de Lapuerta Lenaerts

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä kesäkuuta 2004.

R. Grass P. Jann

kirjaaja ensimmäisen jaoston puheenjohtaja